

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr. 2 2000

Mercurius

Sommige lezers hebben misschien gemerkt, dat de beschrijving van Venus in de 18^e brief, niet overeenstemt met hetgeen verwacht zou kunnen worden met betrekking tot de essentiële werking van deze planeet. In feite werd een kwaliteit geschetst, die eerder doet denken aan het wezen van Mercurius. Er bestaat hiervoor een grondige reden. We hebben over de sfeer van de planeet Venus gesproken en hebben ons dus niet gebaseerd op vastliggende posities, zoals bijvoorbeeld de eenduidige positie van Venus in een horoskoop. We zijn daarentegen uitgegaan van het principe van beweging, bijvoorbeeld tijdens de embryonale ontwikkeling. Zodra we de bewegingen van een planeet gedurende een bepaald tijdsverloop beschouwen, kijken we al naar de dynamiek van zijn sfeer, die wordt aangeduid door de gebaren van de planeet.

Zodoende kunnen we ervaren dat het karakter van de sfeer die door de gebaren van de planeet Venus wordt aangeduid, anders geaard is dan deze planeet zelf. Hetzelfde geldt voor Mercurius. Hierachter gaat het feit schuil, dat de sferen van de beide onderzonnige planeten, Venus en Mercurius, op een bepaald moment in de menselijke ontwikkeling verwisseld zijn. De sfeer van Venus heeft in werkelijkheid het karakter van Mercurius en de sfeer van Mercurius heeft de dynamiek van Venus. Tijdens de periode waarin de mensheid geleidelijk de oude kennis over de sferen verloor en enkel nog op de fysieke planeten ging letten, werd er een sluier over deze mysteriën uitgebred, die ook tegenwoordig nog niet makkelijk opgelicht kan worden. Vele raadsels zijn voorlopig onopgelost en het zal de opgave zijn van een toekomstige spirituele astronomie om geleidelijk licht te werpen op deze problemen. Het is niet mogelijk om in deze brieven, die zich hoofdzakelijk met astrosophie bezig houden, de vele astronomische vragen te behandelen, die met dit onderwerp verbonden zijn. We zullen nu de fundamentele wetmatigheden en gebaren van de planeet Mercurius moeten leren kennen, om het karakter van zijn sfeer te onthullen. Ieder astronomisch leerboek kan ons vertellen, dat deze planeet in de loop van een jaar drie lussen maakt en ook dat hij drie bovenconjuncties met de zon maakt. Uit vroegere beschrijvingen van Venus, weten we dat de onderzonnige planeten lussen maken, wanneer zij zich retrograde bewegen en zich in de loop van hun ritmische gang voor de zon langs, tussen zon en aarde, trekken. Een bovenconjunctie ontstaat, wanneer zij zich achter de zon en tussen de zon en de buitenste periferie van het zonnestelsel bevinden. Met betrekking tot de gebaren van Mercurius is er sprake van twee maal drie fenomenen die in relatie tot elkaar staan.

Fig. 1

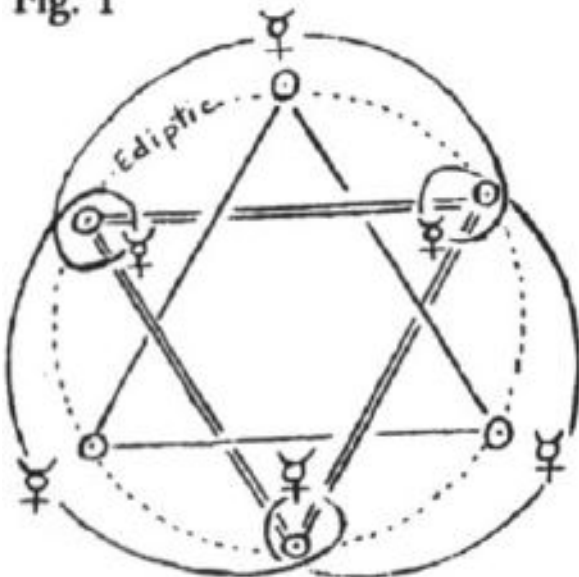
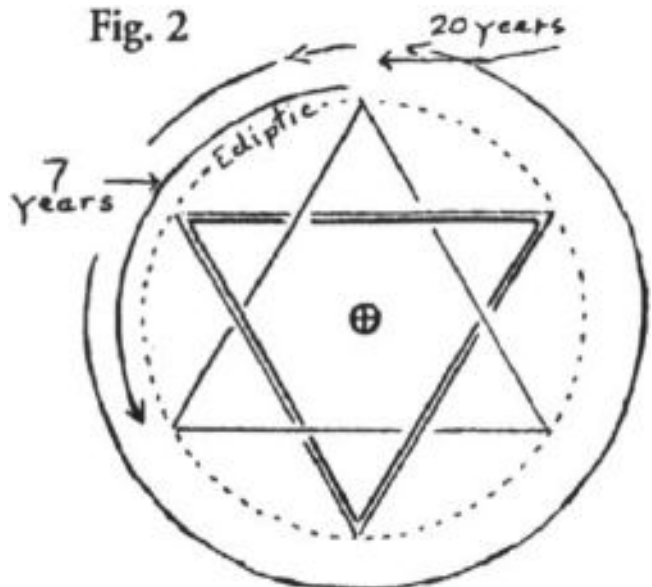

Fig. 2

Als we ons verder voorstellen, dat Mercurius - evenals de overige planeten - zich voor ons op aarde schijnbaar in een cirkel om de aarde heen lijkt te bewegen - min of meer de cirkel van de Dierenriem - dan komen we tot de afbeelding die hieronder is weergegeven. We herinneren ons, wat we in de vorige nieuwsbrief over het karakter van deze planeetsfeer geschreven hebben, tijdens een beneden- en bovenconjunctie. De onzichtbare sfeer, waarvan de planeet enkel het meest verdichte punt vormt, wordt samengedrukt in de fase van een lus en kan zijn activiteiten waarmee zij de aarde omvat houdt, niet naar behoren uitoefenen (fig. 1). Tijdens de boven conjunctie kan de sfeer zich prachtig in de kosmische ruimte ontvouwen. (We hoeven Venus enkel door Mercurius te vervangen, in het diagram van de 18' brief, om een juist beeld te krijgen van de bewegingen van Mercurius.) daarom verschijnt er in de loop van een jaar een driehoek van beneden- conjuncties van Mercurius in de cirkel van de Dierenriem en een tweede driehoek van bovenconjuncties. De eerste driehoek duidt een meer aardse, verduisterde stemming van de planeetsfeer aan; de tweede verwijst naar een kosmische, met licht vervulde manifestatie.

Niettemin is dit niet helemaal juist, want een nauwkeurige observatie door meerdere ja ren heen, laat zien dat deze conjuncties van de planeet Mercurius niet altijd in dezelfde posities van de Dierenriem optreden. Zij blijven terug. Zo doet zich bijvoorbeeld in november-december 1945 een benedenconjunctie of een lus van Mercurius voor in het sterrenbeeld Schorpioen. In het daaropvolgende jaar, verschijnt de lus rond dezelfde tijd in dit sterrenbeeld, maar iets verder terug in de Dierenriem, dicht bij het sterrenbeeld Weegschaal. Het valt ons op, dat in de daarop volgende jaren deze punt van de driehoek (fig. 2) langzaam terugloopt door de ecliptica en dit geldt ook voor de overige punten van de driehoek. De zes-puntige ster van de sfeer die wordt aangeduid door de planeet Mercurius, wentelt in de kosmische ruimte - net zoals de gebaren van de planeet Venus een vijf-puntige ster in zijn sfeer tot openbaring brengt (zie de 13' nieuwsbrief). In de loop van ongeveer zeven jaar bereikt iedere punt van de beide driehoeken de positie in de Dierenriem, waar het vorige punt zich zeven jaar eerder bevond. Verder keert ieder van de zes punten na een periode van ongeveer 20 jaar grofweg terug in dezelfde positie die het 20 jaar eerder innam.

Deze ritmen openbaren reeds veel van het innerlijke karakter en de activiteit van deze sfeer. We weten hoe diep het zeven-jaren-ritme ingeschreven staat in de menselijke organisatie. Het is verbonden met de ontwikkeling van capaciteiten en verborgen mogelijkheden in mensen. Het draagt de impulsen die tot leven komen in de ziel van een mens middels perioden van natuurlijke groei en ontplooiing die tot verwerkelijking voert. Dit komt nog duidelijker tot uitdrukking in het ritme van 20 of 21 jaar. Het is het ritme dat in de ziel van een mens de ontwikkeling begeleidt, die voert tot de vervulling van een roeping. Zo komt deze sfeer tot uitdrukking in de wil van een mens. We zagen hoe de maan verbonden is met het hoofd, voor zover de krachten van het hoofd en de mogelijkheden van hun verdere ontwikkeling, tot uitdrukking komen in het gebied van het denken. We zagen hoe Venus zich manifesteert in het ritmische systeem van de menselijke organisatie; het leven van dit systeem wordt weerspiegeld in het voelen. Nu zien we hoe Mercurius werkzaam is in de diepte van de menselijke wil.

om de spirituele kwaliteit van Mercurius en zijn sfeer te vinden, dienen we een stap verder te gaan. In de sfeer van de maan hebben we de werkzaamheid van de hiërarchie van de Engelen aangetroffen. In de sfeer die door de gebaren van de planeet Venus worden aangeduid, hebben we een uitdrukking gevonden van de werkzaamheid van de Aartsengelen. De sfeer waarvan de planeet Mercurius het punt van zichtbare verdichting vormt, is het gebied van de hiërarchie van de Archai, de Geesten van Tijd, dan wel Persoonlijkheid. Als we ons de spirituele biografie van de Archai in herinnering brengen, zullen we in staat zijn om de sporen van hun werkzaamheid te ontdekken in de aanwezigheid van deze planeet in ons universum.

Tijdens de grote ontwikkelingsronden die we de Oude Saturnus noemen, gingen in zeker opzicht overeenstemt met de ontwikkeling die de mens tijdens de huidige aarde-ontwikkeling doormaakt. Zij verwierven toen een bewustzijn dat identiek is aan het ik-bewustzijn van de mens. We dienen ons nu voor te stellen, dat tot aan het moment dat zij werkzaam werden in de cyclus van de Oude Saturnus, er enkel de oerwils substantie bestond, die door de invloed van de Geesten van Vorm gesplitst was in vele afzonderlijke entiteiten. Deze vormden de grondslag voor de fysieke lichamen van de mensheid, als ook van de andere natuurrijken. Nu werden de Archai tijdens de daarop volgende stadia van de kosmische evolutie werkzaam. Zij straalden 'persoonlijkheid' in de kosmische ruimten, maar de planetaire substantie was niet in staat om deze krachten van persoonlijkheid vast te houden. Zij werden teruggestraald in de geestelijke omgeving van de planeet. Zo verwierven de Archai ofwel de Geesten van Persoonlijkheid een weten omtrent hun eigen persoonlijkheid. Deze gebeurtenis bracht verandering in de kwaliteit van de planetaire oersubstantie. Deze werd een stap verder gescheiden van zijn goddelijke oorsprong en werd tot hitte of warmte. We mogen het zelfs zien als de eerste beslissende stap, die tot afscheiding van de oorsprong voerde. De ervaring van een Ik, de ontwikkelingsstap van de Archai, draagt de tendens in zich om een entiteit te worden ofwel een middelpunt van bestaan, dat afgescheiden is van zijn omgeving. De weerspiegeling van deze ervaring van de Archai (zoals we zagen kon de planetaire substantie enkel de 'reflectie' vasthouden) verscheen als de transformatie van de goddelijke oerwils substantie in warmte. Daardoor werd de warmtesubstantie de 'spiegel', waardoor de hiërarchie van de Archai persoonlijkheid ervoeren. Deze allereerste evolutie van deze geestelijke wezens is ook tegenwoordig nog fundamenteel ingeschreven in de sfeer die door Mercurius wordt aangeduid. Deze manifesteert zich overal op aarde waar een verbinding tot stand kan komen tussen wat mensen creëren en de wezens in de natuurrijken. Zo wordt zij zichtbaar in de menselijke warmte-aard, die inherent is aan onze wilssfeer. Een studie van Mercurius en zij bewegingen tijdens de embryonale ontwikkeling, onthullen van de wil. zij tonen, bij wijze van spreken, de psychische 'temperatuur' van het wilsleven. Deze temperatuur vormt de grondslag waardoor een mens zichzelf als een ik kan beleven. We weten bijvoorbeeld, hoe de warmte van het bloed verbonden is met ontwikkeling van het ik en het Zelf (het hoger Ik). We kunnen in deze warmte ook de individuele en karakteristieke wijze vinden waarop mensen hun ledematen bewegen, wanneer zij in het leven actief zijn en praktische problemen aanpakken. Daarin beleven we de laatste sporen van de erfenis die de Archai of de Geesten van Persoonlijkheid hebben ingeschreven in de sfeer die bij de planeet Mercurius hoort. Tijdens de volgende cyclus van kosmische evolutie, die we aanduiden als de Oude Zon, waren de Archai tot een hoger stadium van bewustzijn opgestegen, het vermogen van imagatieve waarneming. Zij hadden het niet langer nodig, om hun eigen wezen te beleven middels de weerspiegeling door warmtelichamen, zoals het geval was op de Oude Saturnus. De mensenvoorouder had zich intussen tot een punt ontwikkeld, dat hij doordrongen kon worden met een levenslichaam en hiervan drager kon worden. In dit levenslichaam konden de Archai nu werkzaam worden. Zij werden daarbij geholpen door zeer hoog ontwikkelde hiërarchische wezens, de Serafijnen. De Archai doordrongen deze levenslichamen met hun imagaties, die zij van de Serafijnen, de Geesten van Liefde ontvingen. Zo ontstond er een soort oervoortplanting in de mensen voorouder. Deze voortplanting bestond uit het vermogen om iets van hun eigen substantie weg te schenken, waaruit een nieuw 'dochterwezen' kon ontstaan. Tegelijkertijd werden de eerste kiemen van de klieren geschapen, zoals we die tegenwoordig in de mens aantreffen. Hier vinden we een prachtige indicatie van krachten, die als een oude inscriptie in de sfeer die bij de planeet Mercurius hoort, gevonden worden. Zij worden manifest in de werkzaamheid van deze planeet, zoals deze tot uitdrukking komt tijdens de embryonale ontwikkeling. Opnieuw zijn we hier getuige van het geschenk van een creatieve activiteit, die tegelijkertijd twee verschillende kanten

van zijn oertendens onthult. Aan de ene kant zien we hier de verborgen wereld van de werking van de klieren in de menselijke organisatie; niet alleen in samenhang met de voortplanting, maar ook met betrekking tot het functioneren van de klieren in de meest omvattende zin. Deze klieren bestemmen uiteindelijk het evenwicht van vorm en groei van het lichaam. Zij maken het lichaam tot een harmonische fraaie afbeelding van het menselijke oerbeeld. Zij maken het ook mogelijk, dat de mens door alle mogelijke vormen van creatieve werkzaamheid, zichzelf scheidt naar het beeld van het kosmische, ver-in-de-toekomst reikende oerbeeld van de mensheid kan scheppen; een mensheid die niet alleen in staat zal zijn om door zich heen de krachten van de natuur het oerbeeld van de fysieke en ook spirituele mens te laten voort te brengen, maar die ook in staat zal zijn om zelf schepper te zijn in de kosmische ruimte.

We kunnen de manifestatie van de Mercurius krachten en zijn sfeer ook vinden, als we een blik werpen op de gebaren van deze planeet tijdens de embryonale ontwikkeling van het individu. Zij onthullen zich in het leven op aarde na de geboorte en zij vragen van ieder mens zijn of haar eigen vervulling.

De volgende ontwikkelingscyclus, de Oude Maan, brachten een volgende stap in de activiteiten van de Geesten van Persoonlijkheid. Zij verwierven het inspiratieve bewustzijn. Tot hier toe hadden zij de gebeurtenissen in het universum in machtige innerlijke beelden waargenomen. Nu konden zij het Woord dragen, de klanken van de innerlijke taal, die inherent is aan de bewegende impuls in alle schepping. Zo waren zij ook in staat om werkzaam te worden in het zielenlichaam van de mensen voorouder en daarin de tendens tot onafhankelijkheid te wekken.

Uit eerdere beschrijvingen weten we, dat tijdens de Oude Saturnus onze fysieke lichaam geschapen werd. Tijdens de cyclus van de Oude Zon werd dit fysieke lichaam doortrokken met levenskrachten. We dienen ons dit universum van de Oude Zon voor te stellen, dat nog niet verdicht was tot een stelsel van zichtbare sterren, die zich zo bewogen dat hun banen berekend konden worden. Niets van een dergelijke sterrenwereld was toen al voorhanden. Maar de wetten van beweging, die tegenwoordig in de schijnbare rigiditeit van de sterrenwereld bevroren lijken, waren voorhanden in het universum van de Oude Zon als de zielenwereld van de goden. Wat we tegenwoordig bijvoorbeeld waarnemen als de lus die een planeet beschrijft, zou toen enkel een zielenbeweging hebben kunnen zijn, die de innerlijke beleving van een geestelijke wezen bij een bepaalde gebeurtenis tot uitdrukking bracht. Mogelijke bestond er de impuls om iets om te vormen in een bestaansvorm, die dit wezen tot dan toe nog niet aangenomen had. Op de Oude Zon was er in de mensen voorouder een reflectie aanwezig van deze zich steeds omvormende kwaliteit in het universum, waardoor er tevens omvormende processen in de eigen lichamelijke ontstonden. Op deze manier werd de mensenvoorouder met leven begiftigd. Binnen de Oude Maan ontwikkeling werd deze lichamelijke van een derde principe doordrongen, het ziele- dan wel het astraallichaam. Een deel van de innerlijke, bewegende zielenwereld die de gang van het universum stuurde op basis van innerlijke ervaringen, trok ook binnen in de mensen voorouder. Nu was deze in staat om een bewustzijn te ontwikkelen van alles wat zich om hem heen voltrok. In hemzelf was een afbeelding voorhanden van hetgeen beweging in het universum teweeg bracht, op grond van psychische impulsen, emoties en reflecties.

In dit ziele- of astraallichaam gaten de Geesten van Persoonlijkheid (Archai) impulsen die tot onafhankelijkheid voeren en de kwaliteit van persoonlijkheid. Zo kwam tot stand, dat deze impuls ook tegenwoordig nog opgetekend staat in de sfeer van de hiërarchische wezens, die bij de planeet Mercurius horen. In de bewegingen en gebaren van deze planeet kunnen we de openbaring beleven van hetgeen in ons leeft als de microkosmos van onze persoonlijke zielenwereld; deze wordt manifest door onze intenties, emoties en impulsen. We kunnen de ordening van dit kleine, inwendige universum in ons waarnemen - sympathieën en antipathieën doen zich voor als de fenome-

nen aan de sterrenhemel en scheppen de harmonieën of ook wel de dissonanten van het zielenleven van de mens. Zoals de sterren hun ritmen hebben - op bepaalde tijden kunnen ze onzichtbaar voor ons zijn, als gevolg van hun positie aan de hemel; of ze bevinden zich in sterke of zwakke posities - zo kent ook het zielenleven van de mens zijn ritmen. Lange perioden van passiviteit kunnen afgewisseld worden door perioden van grote activiteit. Perioden van belangstelling en gerichtheid kunnen verflauwen en vervangen worden door nieuwe interesses en impulsen. Al deze langere intervallen van psychische gerichtheid of interesses in het leven van de mens, worden op een bepaalde manier aangeduid door de embryonale gebaren van deze planeet. Of iemand bijvoorbeeld gedurende een bepaalde fase van zijn leven meer tendeert naar een materialistische of idealistische wereldvisie, kan afgelezen worden aan de bewegingen van Mercurius.

De evolutie van de Geesten van Persoonlijkheid tijdens de huidige aarde ontwikkeling, bracht eveneens een nieuw aspect teweeg in de activiteit die tegenwoordig tot uitdrukking komt in de bewegingen van de planeet Mercurius en de relatie van zijn sfeer tot de mens. Tijdens de Oude Maan plantte deze hiërarchie de impuls tot onafhankelijkheid in wat toen het hoogste principe van de mens was, het ziele- of astrale lichaam. Deze impuls was noodzakelijk, omdat het in de intentie van de goden lag, dat de mens in de toekomst een zelfbewuste drager van de goddelijke astraliteit zou worden. Deze ontwikkeling hield tevens het risico in, dat de mens te zeer onafhankelijk zou kunnen worden, door een volledige afscheiding van de kosmische zielenwereld en het risico van zelfgenoegzaamheid binnen het microkosmische psychische gebied van het eigen wezen. Dit gevaar staat eveneens opgetekend in de sfeer van Mercurius. Zo kunnen we bijvoorbeeld door het handschrift van Mercurius in het geboortebild en de embryonale achtergrond daarvan, de mogelijke overdrijving aflezen, van een persoon met betrekking tot de onafhankelijkheid van de eigen ziel, die zich intellectueel openbaart en een afscheiding teweeg brengt van de werkelijkheid en gevangen zet in het universum van de eigen ziel. Onafhankelijkheid is in dit gebied echter een illusie, aangezien we de banden met de geest-ziele-wereld van het universum niet kunnen verbreken - we stammen immers uit dit gebied. Zo kunnen we ook het andere gevaar begrijpen, dat het resultaat is van de illusie van de intellectualiteit, namelijk dat een mens bloot gesteld is aan de onbeheerste krachten van hartstochten en emoties, die in diepe lagen van het onbewuste huizen.

We zien nu, dat het beeld dat door de gebaren van de planeet Mercurius ontstaat, in de vorm van twee driehoeken die elkaar doorsnijden, ook een innerlijke werkelijkheid vormt. De ene driehoek is naar de aarde gericht en komt tot stand door de benedenconjuncties dicht bij de aarde. Deze verwijst naar het gevaar van de val van de Mercurius - kwaliteiten in een mens, in het graf van aan de hersenen gebonden intellectualiteit. De andere driehoek is naar boven gewend en wijst naar de hemel. Deze duidt op het gevaar van een val in de diepte van onbereikbare en onbeheerste emoties en hartstochten.

Er bestaat nog een ander aspect van deze planeet en zijn sfeer. De spirituele meesters van deze sfeer, de Geesten van Persoonlijkheid (Archai), bereikten tijdens de aarde-ontwikkeling het intuïtieve bewustzijn. Ook dit staat opgetekend in deze planeetsfeer. Daardoor kunnen we deze krachten tot ontwikkeling brengen, die in ons eigen wezen belichaamd zijn. In plaats van opgesloten te leven in onze eigen, afgescheiden zielenwereld, kunnen we door een innerlijke ontwikkeling van onze zielenkrachten ertoe komen, de aanwezigheid van werkelijke geestelijke wezens in onszelf te gaan ervaren. Zij leven en werken in ons astrale lichaam, aangezien dit stamt uit de wereld waarin deze wezens hun woning hebben. Indien zij echter door ons niet gekend worden, indien we enkel in het gebied van onze eigen wereldvreemde, abstracte intellectualiteit leven, worden deze wezens de onbeheerste meesters van onze ziel.

Als we daarom naar de positie en de gebaren van Mercurius in het geboortebild kijken, dan is het gewoonlijk niet juist om deze te beschouwen als een vastliggende indicatie met betrekking tot de

eigenschappen van het menselijk lot, in de zin van een astrologische duiding. Dit geldt niet alleen voor Mercurius, maar voor alle andere planeten evenzo. We moeten naar hen leren kijken als grote kosmische vragen, waarop de antwoorden alleen gevonden kunnen worden in de ontwikkeling van de verborgen psychische en geestelijke vermogens van de mens. Alleen zo kan astrologie opnieuw afdalen en zich incorporeren in een vernieuwde doorchristelijke astrologie.